

ÉRETTSÉGI VIZSGA • 2013. október 11.

HORVÁT NYELV ÉS IRODALOM

KÖZÉPSZINTŰ ÍRÁSBELI ÉRETTSÉGI VIZSGA

JAVÍTÁSI-ÉRTÉKELÉSI ÚTMUTATÓ

**EMBERI ERŐFORRÁSOK
MINISZTERIUMA**

Vrednovanje i bodovanje rješenja zadataka razumijevanja teksta

Pravilnim rješenjem zadataka razumijevanja teksta može se postići 30 bodova.
Vrednovanje zadataka nastavnik vrši prema Uputama za ispravljanje i vrednovanje.

Upute za ispravljanje i vrednovanje sadrže mogući (moguće) odgovor (odgovore), mogući broj bodova koji se može dati na odgovor, odnosno parcijalni broj bodova.

Mogu se priznati i svi odgovori koji odstupaju od odgovora formuliranim u mogućim sadržajnim elementima, ali koji odgovaraju tekstu zadatka.

Prilikom vrednovanja zadatka razumijevanja teksta ne uzimaju se u obzir pogreške jezične pravilnosti. Strukovni nastavnik koji vrednuje zadatak određuje broj bodova pojedinih zadataka, te ih poslije sumiranja zapisuje na pismenu zadaću.

1. Dobro odnosi pobjedu nad zlom. Poniznost nadmudruje oholost.
(Svaki ispravan odgovor vrijedi 1 bod. Ukupno 2 boda.)
 2. a/ Pepeljuga: Pepeljugi, b/ Snjeguljica: Snjeguljici, c/ Crvenkapica: Crvenkapici.
(Svaki točan odgovor vrijedi 1 bod. Ukupno 3boda.)
 3. Keops, Anpu i Bata.
(Svaki ispravan odgovor vrijedi 1 bod. Ukupno 2 boda.)
 4. a/ iz Rusije: Rusiji, b/ iz Grčke: Grčkoj, c/ iz Italije: Italiji, d/ iz Irske: Irskoj, e/ iz Čilea: Čileu.
(Svaki točan odgovor vrijedi 1 bod. Ukupno 5 bodova.)
 5. filmovi, romani, pjesme, reklame.
(Svaki ispravan odgovor vrijedi 1 bod. Ukupno 4 boda.)
 6. po sastavu: mnogostruko složena rečenica (1 bod)
međusobni odnos: nezavisna, glavna; nezavisna, suprotna rečenica; nezavisna, suprotna rečenica (1 bod)
veznici: no, a (1 bod)
(Svaki cijeli točan odgovor vrijedi po 1 bod. Ukupno 3 boda.)
 7. vile: - mlada lijepa ženska bića obdarena magičnim moćima
- zamišljena bića koja nadahnjuju umjetnike, klasične muze
(ili neki drugi sadržajno prihvatljiv odgovor vrijedi 1 bod)
duhovi, pali anđeli, potomci djece koju je Eva sakrila od Boga, ostaci davne rase, „dobra čeljad”
(Svaki odgovor vrijedi 1 bod. Ukupno 5 bodova.)
 8. Sluša pripovjedače i zapisuje njihove riječi.
(Ispravan odgovor vrijedi 1 bod.)
 9. 1697., u Francuskoj.
(Svaki odgovor vrijedi 1 bod. Ukupno 2 boda.)
 10. Ružno pače, Snježna kraljica
(Svaki odgovor vrijedi 1 bod. Ukupno 2 boda.)
-

II. SASTAVLJANJE TEKSTA

S jezičnog (sadržajnog) i sa strukturalnog aspekta moguće je vrednovati jedino radnju koja govori o jednoj od triju zadanih tema.

U slučaju da pristupnik riješi više od jednog (dva ili tri) zadatka iz sastavljanja teksta i svoj izbor ne označi nedvosmisleno (ne podvuče rješenje zadatka koji je izabrao ili ne precrtava rješenje zadatka koje smatra nevažecim), nastavnik je dužan vrednovati ono rješenje koje je po redosljedu na prvom mjestu. U slučaju da pristupnik nije riješio ni jedan zadatak iz sastavljanja teksta, vrednuje se s 0 bodova.

OSNOVNI KRITERIJI VREDNOVANJA SASTAVLJANJA TEKSTA

Nabrajanje mogućih sadržajnih elemenata ne znači da u rješenju zadatka moraju biti svi prisutni. U rješenju se mogu priznati i svi dobri odgovori koji odstupaju od zadanih mogućih sadržajnih elemenata!

1. Vrednovanje zadataka iz sastavljanja teksta vrši se na temelju kriterija određenih unutar intervala učinka, te na temelju navedenih mogućih sadržajnih elemenata.
2. Upute za vrednovanje i bodovanje sadrže tri intervala učinka koji se odnose na mogući postignuti broj bodova, tj. interval učinka kvalitete sadržaja (maksimalni broj bodova: 30), ustrojstva teksta (maksimalni broj bodova:10) i jezične uporabe (maksimalni broj bodova: 30). O broju postignutih bodova odlučuje nastavnik unutar intervala učinka.
3. Nastavnik u zadaći označava pogreške sastavljanja teksta, jezične pravilnosti i pravopisne pogreške. Za označavanje i bodovanje pravopisnih pogrešaka mjerodavna je u privitku dostavljena uputa.
4. Ukupni postignuti broj bodova nastavnik upisuje u tabelu koja se nalazi na kraju zadatka iz sastavljanja teksta.

OBRAZLAGANJE/ARGUMENTACIJA, ANALIZA JEDNOG UMJETNIČKOG DJELA, KOMPARATIVNA ANALIZA

KVALITETA SADRŽAJA/SADRŽAJNA KOMPONENTA

Maksimalan broj bodova: 30**Intervali učinka: (30-21) boda**

Sastavak govori o izabranoj temi, svjedoči o zadovoljavajućoj informiranosti kandidata, zreloom razmišljanju i sadržajnom izlaganju.

Pristup temi je jasan, promišljen, u razradi se prepoznaje informiranost i znanje kandidata koje sigurno i na zadovoljavajući način primijenjeno (npr. predmetno znanje, pojmovi, upućivanja).

Bitne su tvrdnje razrađene, primjeri i upućivanja odgovaraju temi, argumenti se iznose uvjerljivo (u argumentiranju nema pojmovne ili logičke pogreške).

Jasno se može prepoznati kritičko razmišljanje i sposobnost prosuđivanja.

Sastavak se temelji na osobnim refleksijama i stajalištima.

(20-11) bodova

U glavnim crtama se kandidat drži teme (točka gledišta, problem, povezanosti).

U sastavku se izmjenjuju misli vezane uz temu i izjave nepovezane s njom. Elementi argumentacije pretežno su točni, ali se jasno vidi da kandidat ne posjeduje dovoljno temeljito znanje o temi pa nije dovoljno uvjerljiv. Tekst sadrži jednu ili dvije pojmovne ili predmetne pogreške, poneko krivo razumijevanje.

Iznesene tvrdnje nisu uvijek dovoljno potkrijepljene argumentima, nisu dovoljno jasne, jednoznačne.

Izlaganje osobnih refleksija i stavova miješa se s općim tvrdnjama.

(10-0) boda

Umjesto razumljivog i logičnog pristupa temi često se susreću opća mjesta, a u tekstu se pojavljuju pojmovne i predmetne pogreške.

Kandidat više puta ponavlja izneseno.

Logička argumentacija je slaba ili pogrešna; malo je ispravnih upućivanja i primjera.

Sastav ne sadrži prihvatljiv samostalan stav, tekst nije uvjerljiv.

KOMPOZICIJA TEKSTA/USTROJSTVO TEKSTA**Maksimalan broj bodova: 10****Intervali učinka:(10-8) bodova**

Kompozicija teksta odgovara zadanoj formi, temi i iznesenim mislima o temi.

Sadržajna i formalna raščlamba teksta je dobra, pojedini dijelovi su jasno razdvojeni (uvod, razrada, zaključak; najava problema, razrada, zaključak; pasusi).

Kompozicija je proporcionalna.

Kompozicija teksta je jasna, slijedi logički red, tvrdnje i argumentacije (objašnjenja) su nedvosmisleno povezane. Razrada problema, ako to tema zahtijeva, podijeljena je na manje cjeline.

U radu se ostvaruje globalna i linearna kohezija.

Obim teksta je zadovoljavajući.

Intervali učinka: (7-4) boda

Sadržajna i formalna raščlamba teksta je dobra, pojedini dijelovi su jasno razdvojeni (uvod, razrada, zaključak; najava problema, razrada, zaključak; pasusi), ali proporcije ne zadovoljavaju (npr. dug uvod, zaključak ne upućuje dovoljno na razradu, ne ističe nova saznanja, razrada je kratka a time i necjelovita).

Kompozicija teksta nije pravolinijska (nije uvijek osigurana linearna kohezija), pojavljuju se nepotrebne digresije.

Kandidat ne uspijeva uvijek na zadovoljavajući način razgraničiti važnije dijelove od manje važnih.

Intervali učinka: (3-0) boda

Sadržajna i formalna raščlamba teksta nije zadovoljavajuća: ne razaznaju se jasno sadržajne i/ili formalne cjeline. Zbrkano, nejasno izlaganje.

Nije osigurana linearna i globalna kohezija teksta.

Često se pojavljuju nepotrebne digresije, ponavljanja.

Tekst ne odgovara u zadatku naznačenoj pisanoj vrsti i temi.

Tekst nije dovoljno obiman.

PRILOG**KVALITETA JEZIKA/JEZIČNA PRAVILNOST:****Maksimalan broj bodova: 30 bodova**

Kvaliteta jezika/jezična pravilnost u pismenoj radnji vrednuje se na sljedeći način:

P = pravopisne greške (pisanje velikog slova, j-lj, ć-č, -, ks-x, e-je-ije) ½ boda

I = interpunkcija ¼ boda

G = gramatičke greške (glagolska rekcija, miješanje rodova, slaganje/kongruencija, glagolski vid, jezične/glasovne promjene) 1 bod

U = ustrojstvo rečenice (sklapanje, slaganje, red riječi) ½ boda

Na kraju radnje treba preračunati oduzete bodove u kvocijent jezične pravilnosti. (izražavanje grešaka u postocima).

Kvocijent jezične pravilnosti = broj oduzetih bodova x 100/ukupni broj riječ u pismenoj radnji

0 - 0,7 %	30 bodova
0,71- 1,4 %	29
1,41- 2,1 %	28
2,11 – 2,7 %	27
2,71 – 3,3 %	26
3,31 – 3,9 %	25
3,91 – 4,6 %	24
4,61 – 5,2 %	23
4,21 – 5,8 %	22
5,81 – 6,4 %	21
6,41 – 7,0 %	20
7,01 – 7,6 %	19
7,61 – 8,2 %	18
8,21 – 8,8%	17
8,81 – 9,3 %	16
9,31 - 9,8 %	15
9,81 – 10,2 %	14
10,21 – 10,6 %	13
10,61 – 11,0 %	12
11,01 – 11,4 %	11
11,41 – 11,8 %	10
11,81 – 12,2 %	9
12,21 – 12,6 %	8
12,61 – 13,0 %	7
13,01 – 13,4 %	6
13,41 – 13,8 %	5
13,81 – 14,1 %	4 boda
14,11 – 14,4 %	3
14,41 – 14,7 %	2
14,71 – 15 %	1 bod
15,01 % - više	0 boda

Npr.: ako je broj oduzetih bodova 10, onda se preračunavanje vrši na sljedeći način:

$$\frac{10 \times 100}{500}$$

$$(ukupni broj riječi) = 2\% = 28 \text{ bodova.}$$

Obrazlaganje

Sadržajni elementi:

- Učenici pamte brojne susrete sa uličnim umjetnicima tako u velikim gradovima kao i u županijskim centrima ili manjim naseljima. Očekuje se opis šarenih slika sa festivala, raznih svečanosti, školskih programa.
- Učenici će na različite načine skicirati temu i navesti događaje koji okupiraju javni prostor.
- Očekuje se odgovarajući funkcionalni stil, čitljiv rukopis.

Analiza jednog umjetničkog djela

Elementi sadržaja i forme:

- Marga Šarac je od 1954. godine do mirovine bila zaposlena kao učiteljica u Hrvatsko-srpskoj osnovnoj školi u Budimpešti. Neke su njene pjesme ušle u Antologiju hrvatske poezije u Mađarskoj – „Rasuto biserje“ (2002.) Pjesma „Na starom groblju“ opisuje obilazak mjesnog (tukuljskog) groblja prilikom Cvjetne nedjelje. U stihovima pjesnikinja nastoji povezati najvažnije pojmove opstanka jednog naselja – crkvu, školu i groblje. Ističu se motivi biljke i kamena. Natpise nadgrobnih spomenika povezuje s sudbinom materinskog jezika. Nabraja brojna prezimena kao dokumentaciju lokalne povijesti.
- Pjesma se sastoji od 9 strofa. Prvi stih svake strofe se sastoji od 6 slogova. Dužina stihova se mijenja, najčešći su oblici od 5 do 8 slogova. Rime su polurime: xaxa. Slike su građene jednostavno, bez suvišnih ukrasa, ipak uspiju dati impresivnu sliku trenutka. U pjesmi nema interpunkcije što ukazuje na tadašnju modernu crtu literature. Zadnja strofa s manjim izmjenama prve strofe služi kao refren.
- Marga Šarac se služi domaćim dijalektom, ikavskim govorom novoštokavskog narječja. Za govor Tukulje je karakteristična mješovita zamjena jata (Ivan Mokuter). Primjeri ikavske zamjene: cvitna, umriti, vika, svita, lipa, uvik. Stil Marge Šarac je prozračan, razumljiv, oponaša ritam arhaične molitve. Boje su prilično tmurne, stoje u kontrastu sa događanjem u tekstu.

Komparativna analiza

Sličnosti i razlike

- Kranjčevićeva pjesma prati čovjeka u životnim sukobima. Postao je pjesnik prometejskog položaja hrvatskog naroda. Jedna od osnovnih poticaja Kranjčevićeve poezije je patnja. Njegove su pjesme umjetnine prvoga reda. U pjesmama nalazimo panteističku osnovu. Matoš je od svoje umjetnosti tražio potpuno predavanje ljepoti. Matoš ima potrebu za bizarnošću, pa su mu motivi stilizirani. Matoš traži zatvorene forme, u pjesmama je individualan.
- Kranjčevićeva se pjesma sastoji od 3, Matoševa od 4 strofa. Kranjčevićeva je strofa građena od četiri stiha, Matošev sonet od 2x4 i 2x3 stiha. Kranjčevićev jedanaesterac stoji nasuprot Matoševom desetercu. Oblik Kranjčevićevih rima je: abba. Matošev sonet se dijeli na: abab, abab, ccd, eed. Kranjčeviću pjesmu krase onomatopeja, lirski paralelizmi, pjesničko pitanje i dramatičnost interpunkcije. Matoševa pjesma raspolaže bogatstvom deminutiva sinestezije. Harmonija uvoda se na kraju pretvara u oštru satiru u pratnji sve kraćih rečenica. Između nastanka dvije pjesme prošlo je 19 godina.
- Uočljiva je sličnost između dviju pjesama, pjesnici tragično doživljavaju pomisao na prolaznost. Dok Kranjčević prihvata teške zakonitosti prirode, Matoš buntovnički bježi u svijet humora i satire. Kranjčevićeva je pjesma nastala u prvoj fazi književnog stvaralaštva, Matoševi su stihovi plod zrelije faze književnog opusa.

Dodatak

Znakovi za obilježavanje pogrešaka u kompoziciji, znakovi za jezične i pravopisne pogreške

Znak za novi odlomak: obrnuto slovo z

Nedostatak označavanja novoga odlomka: √

Znak za nedostatak u tekstu: -----

Sadržajna pogreška: _____

Red riječi, rečenica, odlomaka: 1. 2. 3.

Logička ili jezična suprotnost: : ↔

Znak za jezične pogreške: ~~~~~

Sastavljeno pisanje: ⊥

Rastavljeno pisanje: ∩